

Η Επέτειος της Ιταλικής Συνθηκολογήσεως και Παραδόσεως του Ιταλικού Στόλου στον Αγγλικό και Ελληνικό, την 16η Σεπτεμβρίου 1943.

Του Υποναυάρχου ε.α. Σωτηρίου Γεωργιάδη ΠΝ

🇬🇷 Όλα τα αξιόπλοα μάχιμα πλοία του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού (ΠΝ) που απέμειναν μετά την 7μηνη Μάχη της Ελλάδας στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και την ολοκλήρωση της καταλήψεως της πατρίδας μας από τη Γερμανία το 1941 έπλευσαν στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, όπου εντάχθηκαν στις εκεί αγγλικές δυνάμεις και συνέχισαν αγωνιζόμενα μέχρι τη λήξη του πολέμου το 1945. Περί τους 3.000 άνδρες του Στόλου μας άφησαν οικειοθελώς τους δικούς τους στην κατεχόμενη Ελλάδα, κυριολεκτικά "στο στόμα του λύκου", προκειμένου να συνεχίσουν στο εξωτερικό τις κοινές με τους Συμμάχους μας θυσίες και αγώνες για την απελευθέρωση της πατρίδας. Αυτή η πέραν του καλώς νοουμένου καθήκοντος πράξη αποσιωπάται και δεν έχει τιμηθεί και προβληθεί δεόντως.

🇬🇷 Η δράση του ΠΝ στο εξωτερικό το 1941-45 ήταν ουσιαστική και όχι συμβολική. Ήταν ανάλογη της εποποιίας του Ελληνικού Στρατού στα Ελληνοαλβανικά βουνά το 1940-41. Αυτό επιβεβαιώνεται από το ότι ενώ το 1939 η δύναμη του ΠΝ στην Ελλάδα ανήρχετο σε 6.500 άνδρες, στις αρχές του 1944 έφθασε στο εξωτερικό τους 8.500. Από τα 34 μάχιμα πολεμικά που διέθετε το ΠΝ στην έναρξη του πολέμου, απώλεσε αγωνιζόμενο τα 28, αλλά χάρη στην αναγνώριση από τους Συμμάχους του επιτελουμένου έργου του στο του εξωτερικό, παρέλαβε από αυτούς την περίοδο 1941-45 περί τις 37 νέες μάχιμες μονάδες, τις περισσότερες νεότευκτες. Έτσι, μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας το ΠΝ αριθμούσε περί τα 43 πιο καινούργια και πιο ισχυρά μάχιμα πλοία. Σημειώνεται ότι ο Ελληνικός Στόλος ήταν το 1941-45 ο δεύτερος σε δύναμη συμμαχικός στη Μεσόγειο, με πρώτο τον αγγλικό. Από τα 41 συμμαχικά πολεμικά που το 1943 συνόδευαν νηοπομπές στη Μεσόγειο, 27 ήταν αγγλικά, 11 ελληνικά και μόνο 3 γαλλικά.

🇬🇷 Μία από τις πολλές σημαντικές πολεμικές επιχειρήσεις με τη συμμετοχή και του ΠΝ ήταν η συμμαχική απόβαση στη Σικελία την 10 Ιουλίου 1943, όπου πήραν μέρος τα ακόλουθα 6 μάχιμα πλοία:

- Αντιτορπλικό ΑΔΡΙΑΣ, με Κυβερνήτη τον Αντιπλοίαρχο Ι. Τούμπα
- Αντιτορπλικό ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ, με Κυβερνήτη τον Πλωτάρχη Γ. Μπλέσσα
- Αντιτορπλικό ΠΙΝΔΟΣ, με Κυβερνήτη τον Πλωτάρχη Δ. Φοίφα
- Αντιτορπλικό ΚΑΝΑΡΗΣ, με Κυβερνήτη τον Πλωτάρχη Π. Δαμηλάτη
- Αντιτορπλικό ΜΙΑΟΥΛΗΣ, με Κυβερνήτη τον Πλωτάρχη Κ. Νικητιάδη
- Κορβέττα ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ, με Κυβερνήτη τον Αντιπλοίαρχο Γ. Μανωλάτο
-

🇬🇷 Το πρώτο ελληνικό πολεμικό που εισέπλευσε στον υπό κατάληψη ιταλικό λιμένα της Αγκούστα, ήταν το Αντιτορπλικό ΚΑΝΑΡΗΣ. Ο Άγγλος Διοικητής Αντιτορπλικών εξήρε τον

τρόπο με τον οποίο ο Κυβερνήτης του πλοίου, Πλωτάρχης Π. Δαμηλάτης, έδρασε με το πλοίο του στην επιχείρηση, υπογραμμίζοντας το θάρρος, την ψυχραιμία, τη διαύγεια κρίσεως και την ικανότητά του. Ανάλογες ήταν οι συμμαχικές διαπιστώσεις και για τους Κυβερνήτες και άνδρες των άλλων ελληνικών πλοίων στην ίδια επιχείρηση, όπως και στις περισσότερες πολεμικές ενέργειες κατά την περίοδο 1941-45.

☒ Στις 17 Αυγούστου 1943 ολοκληρώθηκε η κατάληψη της Σικελίας από τους Συμμάχους. Στις 25 Ιουλίου 1943 προηγήθηκε αποπομπή του Μουσολίνι και ανάληψη της κυβερνήσεως της Ιταλίας από τον Στρατάρχη Μπαντόλιο.

☒ Ο τελευταίος άρχισε αμέσως διαπραγματεύσεις με τους Συμμάχους, που κατέληξαν την 8 Σεπτεμβρίου 1943 σε Συνθηκολόγηση της Ιταλίας. Κατά τους όρους της συνθηκολογήσεως ο Ιταλικός Στόλος, μεγαλύτερος και από τον Αγγλικό της Μεσογείου, παρεδίδετο στους Συμμάχους. Έτσι τα Ιταλικά πολεμικά διετάχθησαν να πλεύσουν αμέσως προς παρακείμενους λιμένες, ευρισκόμενους υπό τον έλεγχο των Συμμάχων.

☒ Τα παραδιδόμενα Ιταλικά πλοία στους λιμένες Μπιζέρτας και Μάλτας, συνόδευαν συμμαχικά πολεμικά, μεταξύ των οποίων και τα Ελληνικά Αντιτορπικά ΑΔΡΙΑΣ και ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ αντιστοίχως. Ακολουθώντας διετάχθησαν οι ισχυρότερες μονάδες του Ιταλικού Στόλου να πλεύσουν στην Αλεξάνδρεια, όπου η κυρία Βάση της Μεσογείου του Συμμαχικού Στόλου, προκειμένου να αφοπλιστούν. Έτσι το πρωί της 16ης Σεπτεμβρίου 1943 τα δυο Ιταλικά Θωρηκτά ITALIA και VITTORIO VENETO, τα τέσσερα Καταδρομικά EUGENIO DI SAVOIA, ATTENDOLO, MONTECUCCOLI και CARDONA, ως και τέσσερα

Αντιτορπικά, συνοδευόμενα από συμμαχικά πλοία και το Αντιτορπικό ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ, έφθασαν στην Αλεξάνδρεια. Εκεί ο Άγγλος Ναύαρχος, Αρχηγός του Συμμαχικού Στόλου της Μεσογείου, επιβαίνοντας μικρού Αγγλικού Ναρκαλιευτικού και ο Έλληνας Αρχηγός Στόλου επιβαίνοντας στο μικρό Ναρκαλιευτικό ΚΑΡΤΕΡΙΑ επιθεώρησαν αντιπλέοντας τον ηττημένο Ιταλικό Στόλο, ο οποίος απέδιδε τις οφειλόμενες τιμές στις Σημαίες των Ναρκαλιευτικών και στα σήματα του Άγγλου και Έλληνα Ναυάρχου. Αυτό απετέλεσε την ηθική μας δικαίωση, στη μέχρι τότε Ελληνική συμβολή στη Συμμαχική Νίκη.

 Δυστυχώς τα πράγματα δεν έμελλε να εξελιχθούν καλά για το ΠΙΝ και τις συνολικά 20.000 περίπου Ένοπλες Δυνάμεις μας, που εμάχοντο στο εξωτερικό με τους Συμμάχους, καθ' όλη τη διάρκεια της κατοχής της πατρίδας μας. Σ' αυτό το διάστημα, ενώ ο πόλεμος κατά των κοινών εχθρών εμείνετο, εκδηλώθηκαν στάσεις και κινήματα σε μονάδες των Ενόπλων μας Δυνάμεων στο εξωτερικό, που υποκίνησαν άφρονες και ιδιοτελείς.

 Η πρώτη στάση εκδηλώθηκε στην Ελληνική Ταξιαρχία, που πήρε μέρος στην νικηφόρα για τους Συμμάχους μάχη του Ελ Αλαμείν, στη Βόρειο Αφρική, 23 Οκτωβρίου μέχρι 5 Νοεμβρίου 1942. Το τελευταίο μεγάλης εκτάσεως κίνημα που πλήγωσε βαρύτατα τις Ένοπλες Δυνάμεις μας, εκδηλώθηκε στο εξωτερικό αρχές Απριλίου 1944. Ναι μεν ήταν δυνατή η καταστολή του στρατιωτικού αυτού κινήματος, που συνέβη ενώπιον του εχθρού, αλλά η μαχητική ικανότητα και η αξιοπιστία των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων στο εξωτερικό ετρώθη βαρύτατα.

 Η αίγλη των Ελλήνων μαχητών που είχε ανυψωθεί στο μέγιστο δυνατό σημείο, ώστε να λέγεται ότι "Οι ήρωες μάχονται σαν Έλληνες", καταβαραθρώθηκε και μαζί με αυτή ελαχιστοποιήθηκαν οι απολαβές της Ελλάδας, μετά τη νικηφόρα λήξη του πολέμου, για την οποία τόσο συνέβαλαν οι μαχητές της.

